

01.02.2006

J.nr.: 2005-20-212-00030/HAL/KARA

Fødevarestyrelsens bemærkninger til Revisionsenhedens rapport om Fødevarestyrelsens håndtering af tilbagetrækningssager samt Fødevarekontroludvalgets bemærkninger*Baggrund*

Revisionsenheden har udarbejdet en rapport om revision af Fødevarestyrelsens håndtering af tilbagetrækningssager. Revisionsenheden har revideret Fødevarestyrelsens håndtering af 9 tilbagetrækningssager, herunder hindbærsmuldsagen i sommeren 2005.

Fødevarestyrelsen har kommenteret revisionsenhedens observationer og vurderinger under rapportens tilblivelse. Kommentarerne er generelt indarbejdet i rapporten.

Opklaring af sygdomsudbrud

Styrelsen har noteret sig de positive vurderinger fra revisionsenheden. F.eks. viser rapporten, at opklaringsarbejdet med at finde årsagen til sygdomsudbrud har været effektivt, at fødevareregionerne reagerer hurtigt efter at have fået anmeldelser om fødevarerbårne udbrud og at de lokale udbrudsgrupper med deltagelse af den lokale fødevareregion, embedslægen og lokale klinisk-mikrobiologisk laboratorier fungerer tilfredsstillende.

I rapporten anføres således: ”Revisionsenheden har ikke fundet mangler i procedurerne for Fødevarestyrelsens håndtering af selve opklaringsarbejdet i forbindelse med fødevarerbårne sygdomsudbrud.” Henset til kompleksiteten og vigtigheden af dette arbejde, er der tale om en meget tilfredsstillende konklusion for Fødevarestyrelsen.

Kontrol med tilbagetrækning

Revisionsrapporten viser endvidere, at Fødevarestyrelsen iværksatte en intensiveret kontrol af virksomhedernes tilbagetrækning af hindbærsmuld, da styrelsen blev klar over, at tilbagetrækningen ikke fungerede effektivt. Fødevareregionerne kontaktede alle aftagere undtagen én. Det kan dog konstateres at denne manglende kontakt ikke har været årsag til nogen af sygdomsudbruddene.

Revisionen har vist, at 3 af de 4 efterfølgende sygdomsudbrud antagelig kunne være undgået, hvis én af grossisterne i overensstemmelse med lovgivningen straks havde trukket alle leve-

rancer af hindbærsmuld tilbage fra sine kunder. Revisionsenheden konstaterer, at fødevareregionernes kontrol ikke var tilstrækkelig til at sikre, at tilbagetrækningen fuldt ud fandt sted.

Fødevarestyrelsen er af den opfattelse, at regionernes kontakt til virksomhederne den 8-9. juni generelt fungerede efter hensigten, idet der i de næste 2 måneder ikke var sygdomsudbrud. De 2 sygdomsudbrud i august skyldtes dels en misforståelse mellem en grossist og et plejehjem, dels at en anden grossist ikke havde trukket hindbærsmuld tilbage for hele perioden.

For så vidt angår misforståelsen mellem grossist og plejehjem, har det ikke været muligt at placere et ansvar, og der rejses heller ikke kritik af dette i rapporten.

Med hensyn til grossisten, som havde trukket hindbærsmuld tilbage for hele perioden, og som i øvrigt også havde leveret hindbærsmuld til Holte-udbruddet og Storkøkken-udbruddet, så konstaterer Revisionsenheden i rapporten:

”at fødevareregionen mente at være i god tro, da regionen den 8. juni telefonisk af virksomheden (grossisten red.) fik at vide, at den havde hjemkaldt det hindbærsmuld, den havde sendt ud af huset, og at regionen i øvrigt baserede sin kontrol på de dagældende retningslinier.”

Erfaringerne viser således, at det ikke er tilstrækkeligt, at basere kontrollen på telefoniske tilbagemeldinger i forbindelse med tilbagetrækning af fødevarer. Bl.a. på baggrund af disse erfaringerne har styrelsen fundet anledning til at se på retningslinierne i forbindelse med tilbagetrækning, og styrelsen har derfor udarbejdet en instruks til fødevareregionerne om kontrol med tilbagetrækning af sundhedsskadelige fødevarer.

Fødevarestyrelsen har endvidere gennemgået organisationen af kontrollen med tilbagetrækningssager. Dette har medført til samling af opgaverne vedr. sygdomsudbrud og kontrollen med tilbagetrækning i en fødevarereberedskabsenhed samt en præcisering af arbejdsdelingen mellem Mørkhøj og regionerne.

Fødevarerekontroludvalget konstaterer således også i sine bemærkninger, at de nye retningslinjer synes at tage højde for de forhold, hvor der i revisionsrapporten er konstateret problemer.

Ny organisering af fødevarereberedskabet

Fødevarestyrelsens funktioner i forbindelse med fødevarereberedskabet samles pr. 1. marts 2006 i en enhed under styrelsens 4. kontor.

Enheden bemannes med en fødevarereberedskabschef, som blev udpeget i januar 2006, og tre medarbejdere. I forbindelse med implementeringen af denne strukturændring vil organiseringen af fødevarereberedskabet i de regionale kontrolafdelinger blive drøftet og fastlagt i samarbejde med kontrolcheferne og regionscheferne. Et centralt emne vil være fokus på kontrollen med, at virksomhederne har procedurer, der sikrer effektiv tilbagetrækning af fødevarer.

Instruks for tilbagetrækning

I oktober 2005 udsendte Fødevarestyrelsen en instruks til fødevareregionerne om særlig kontrol med tilbagetrækning af sundhedsskadelige fødevarer. Instruksen fastlægger omfang og indhold af den særlige kontrol med tilbagetrækning af sundhedsskadelige fødevarer samt bl.a. fødevareregionernes forholdsregler omkring underretning af offentligheden, herunder styrelsens retningslinier for udsendelse af pressemeddelelser. Endvidere indeholder instruksen vejledning til fødevareregionerne om sagsopfølgning og dokumentation af kontrollen.

Som led i udarbejdelse af instruksen er der etableret en web alert-facilitet, hvor Fødevarestyrelsen offentliggør information til offentligheden om tilbagetrækningssager på styrelsens internet-hjemmeside.

Instruksen om særlig kontrol med tilbagetrækning af sundhedsskadelige fødevarer har været drøftet med fødevarerecheferne på flere fødevarerechefmøder og er blevet præciseret på enkelte områder, senest 31. januar 2006.

Håndtering af Rapid Alert

Revisionen har vist, at Fødevarestyrelsen i nogle af tilbagetrækningssagerne ikke umiddelbart har underrettet EU via Rapid Alert systemet om en begrundet mistanke, som er et krav i fødevarereforordningen.

Derfor er "Rapid Alert instruks for sagsbehandlere i fødevareregionerne" blevet revideret og udsendt til fødevareregionerne. Fødevareregionerne skal fremover påbegynde indsamlingen af oplysninger med henblik på udarbejdelsen af Rapid Alert notifikationer allerede inden, der foreligger en begrundet mistanke om, at en fødevarer er til fare for folkesundheden, således at notifikationen kan sendes umiddelbart, når mistanken bliver begrundet.

Andre initiativer som opfølgning på hindbærsagen

Fødevarestyrelsen har iværksat en række initiativer som opfølgning på hindbærsagen, herunder kontrolkampagner; øget laboratoriekontrol med importerede fødevarer; etablering af et micro-site med information til virksomhederne om tilbagetrækning; hurtig ekspedition af rapid alert sager samt diverse temadage. Der henvises til Fødevarestyrelsens notat af 31. januar 2006 om status for Fødevarestyrelsens opfølgning på hindbærsagen.